1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

1.1 Τίτλος διδακτικού σεναρίου
«**Η Αγία Σοφία**»

1.2 Εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές
Ιστορία Ε΄ τάξης
Θρησκευτικά Ε΄ τάξης
Μουσική
Πληροφορική

1.3 Τάξεις στις οποίες μπορεί να απευθύνεται
Ε΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου

1.4 Συμβατότητα με το Α.Π.Σ. και το Δ.Ε.Π.Π.Σ. Το σενάριο είναι απόλυτα συμβατό με το ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ και καλεί τους μαθητές να εκτιμήσουν τη σημασία της ειρήνης, της ασφάλειας και της συνεργασίας, να εμπεδώσουν βασικές ιστορικές έννοιες, να προβαίνουν σε συσχετισμούς, αξιολογήσεις και δυνητικές γενικεύσεις.

1.5 Οργάνωση της διδασκαλίας & απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή
Οι δραστηριότητες του διδακτικού σεναρίου προτείνεται να πραγματοποιηθούν στην αίθουσα διδασκαλίας με τη χρήση δέκα φορητών υπολογιστών όπου οι μαθητές θα δουλέψουν σε ανομοιογενείς ομάδες των 2 ή 3 μαθητών. Η διδακτική προσέγγιση που προτείνεται, συνδυάζει την αλληλεπίδραση των μαθητών με την τεχνολογία των Η/Υ αλλά και ομαδοσυνεργατικές διαδικασίες για την αποτελεσματικότερη διαχείριση της γνώσης και την καλλιέργεια κριτικής σκέψης.

1.6 Γνώσεις και πρότερες ιδέες ή αντιλήψεις των μαθητών
Απαραίτητο γνωστικό υπόβαθρο των μαθητών για την υλοποίηση του σεναρίου οι έννοιες του ναού, του ρυθμού, της κατάστασης που επικρατούσε στο Βυζάντιο.
Επίσης η εξοικείωση με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή και τη χρήση του διαδικτύου.

1.7 Διδακτικοί στόχοι

Α. Ως προς το γνωστικό αντικείμενο
Οι μαθητές και οι μαθήτριες μετά την υλοποίηση του σεναρίου αναμένεται να:

- να γνωρίσουν τους συντελεστές της κατασκευής της Αγίας Σοφίας και στοιχεία από το αρχιτεκτονικό σχέδιο και το ζωγραφικό διάκοσμό της.
- Να εκτιμήσουν την αξία της Αγίας Σοφίας ως καλλιτεχνικού μνημείου και κέντρου της θρησκευτικής και εθνικής ζωής των Βυζαντινών.
- Να εξηγήσουν γιατί η Αγία Σοφία στην Κωνσταντινούπολη κατέχει ξεχωριστή θέση στη συνείδηση των Ορθόδοξων Χριστιανών, ιδιαίτερα των Ελλήνων.

Β. Ως προς τη χρήση των νέων τεχνολογιών
Οι μαθητές και οι μαθήτριες αναμένεται να καλλιεργήσουν δεξιότητες:

- αναζήτησης πληροφοριών σε ιστοσελίδες και λογισμικά με διαφορετική δομή
- διαχείρισης πληροφοριών από ποικίλες πηγές
- χρήσης λογισμικών όπως το Cmap λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης

Γ. Ως προς τη μαθησιακή διαδικασία
Να προωθηθεί η συνεργατική μάθηση και η επικοινωνία μεταξύ των μαθητών. Να ενθαρρυνθεί ο διάλογος και η ανάπτυξη της επιχειρηματολογίας τους.

1.8 Κατηγορία λογισμικού – συνδυασμός κατηγοριών λογισμικού
Λογισμικό που προβλέπεται να αξιοποιηθεί:

- Φυλλομετρητής ιστοσελίδων - Διαδίκτυο
- Cmap, λογισμικό δημιουργίας εννοιολογικού χάρτη
- Λογισμικό παρουσίασης
- Hot Potatoes, λογισμικό γενικής χρήσης κλειστού τύπου με στόχο την εξάσκηση και πρακτική

1.9 Εκτιμώμενη διάρκεια
Ο προβλεπόμενος χρόνος υλοποίησης του σεναρίου είναι τρεις διδακτικές ώρες. Ο προτεινόμενος χρόνος υλοποίησης κάθε δραστηριότητας μπορεί να επιμηκυνθεί ανάλογα με το ενδιαφέρον και τις δεξιότητες χρήσης Η/Υ των μαθητών.

2. Διδακτική προσέγγιση

2.1 Μεθοδολογική προσέγγιση
Το σενάριο περιλαμβάνει παιδαγωγικές δραστηριότητες αξιοποίησης τεχνολογικών εργαλείων ΤΠΕ μέσα από τις οποίες γίνεται η δόμηση της νέας γνώσης. Οι δραστηριότητες είναι δομημένες σύμφωνα με τις αρχές της καθοδηγούμενης ανακάλυψης, όπου μέσα από διερευνητικές διεργασίες (αναζήτηση στο διαδίκτυο) ο μαθητής συλλέγει, οργανώνει και επεξεργάζεται τις πληροφορίες που του είναι χρήσιμες. Είναι εμφανείς οι αρχές του εποικοδομισμού με τον οποίο οι μαθητές μέσα από την αυτενεργό εξερεύνηση, οικοδομούν τη γνώση. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού βοηθητικός, καθοδηγητικός, ενισχυτικός και παρεμβατικός μόνο όταν είναι απαραίτητο, προωθώντας τους μαθητές στην αυτενέργεια και την ανακάλυψη.

2.2 Διδακτική προσέγγιση με ΤΠΕ
Οι ΤΠΕ δίνουν τη δυνατότητα στους μαθητές να διευρύνουν τις γνώσεις τους σχετικά με το αντικείμενο διδασκαλίας και να διερευνήσουν διαφορετικές προσεγγίσεις με το λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης (Cmap). Πρόκειται για μια εναλλακτική πρόταση διδασκαλίας, αφού η αναπαράσταση του εννοιολογικού περιεχομένου συνιστά κεντρική έννοια στη διδακτική, ευνοεί την οικοδόμηση νέων γνώσεων και εμπλέκει τους μαθητές σε διεργασίες για ανάλυση και κριτική αντιμετώπιση του περιεχομένου της διδασκαλίας, καθώς και στην οργάνωση και αναπαράσταση της γνώσης τους. Μπορούν να οργανώσουν και να καταγράψουν τις σκέψεις τους (λογισμικό παρουσίασης) και να αυτοαξιολογηθούν σχετικά με την κατανόηση του γνωστικού αντικειμένου και την αποκτηθείσα γνώση (Hot Potatoes)
Η προστιθέμενη αξία των ΤΠΕ στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό σενάριο είναι ότι παρέχουν στο μαθητή ένα πολυμεσικό περιβάλλον, μέσα στο οποίο οικοδομεί γνώσεις που έχουν νόημα γι' αυτόν, επιλέγοντας πληροφορίες και εικόνες, οργανώνοντας δραστηριότητες, συνδέοντας νοητικά τις λεκτικές και τις εικονικές αναπαραστάσεις με αποτέλεσμα γνωστικές δεξιότητες υψηλού επιπέδου και μάθηση.

2.3 Το προτεινόμενο σενάριο
1η διδακτική ώρα

Αρχικά, προτείνεται οι μαθητές να ανατρέξουν στη διεύθυνση
http://www.mplogk.com/2009/12/16/perpatiste-stin-agia-sofia-3d-apo-ton-ipologisti-sas
στην οποία μπορούν να περιηγηθούν στο ναό της Αγίας Σοφίας και να παρατηρήσουν τα μέρη από τα οποία αποτελείται, τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή της, τη μεγαλοπρέπειά του καθώς και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του.
Στη συνέχεια οι μαθητές θα ανατρέξουν στη διεύθυνση
http://www.ekpaideusi.com/KONSTANTINOUPOLI/agia%20sofia.html
από την οποία θα αντλήσουν πληροφορίες σχετικά με το ναό, την αρχιτεκτονική του, τους αρχιτέκτονες, τις διαστάσεις, τους θρύλους κ.ά.
Επίσης μπορούν να αντλήσουν πληροφορίες από το βιβλίο της Ιστορίας (σελ. 47, μάθημα 15, Η Αγία Σοφία ένα αριστούργημα της αρχιτεκτονικής) και το βιβλίο των θρησκευτικών (σ.68, μάθημα 4.3 Η Αγία Σοφία: Ένα θαύμα τέχνης)

2η διδακτική ώρα

Αφού θα έχουν αντλήσει όσες πληροφορίες χρειάζονται θα ενεργοποιήσουν την εφαρμογή Cmap στην οποία θα κατασκευάσουν ένα εννοιολογικό χάρτη στον οποίο θα καταγράψουν κατά κατηγορία τις γνώσεις που απέκτησαν από την περιήγησή τους στο διαδίκτυο. Για τη δημιουργία του εννοιολογικού χάρτη θα τους δοθεί το αρχείο “agia sofia” στο οποίο έχει δημιουργηθεί ένα μικρό δείγμα κατηγοριών πάνω στις οποίες θα εργαστούν οι μαθητές και οι μαθήτριες. Ζητείται από τους μαθητές να τοποθετήσουν ως κύρια έννοια του εννοιολογικού χάρτη στο φύλλο εργασίας του λογισμικού, τον τίτλο: «Η Αγία Σοφία». Στη συνέχεια προτρέπονται οι μαθητές να τοποθετήσουν γύρω από την κύρια έννοια και ακτινωτά τέσσερις ή πέντε βασικούς άξονες – έννοιες του θέματος, όπως για παράδειγμα ρυθμός, υλικά, πρόσωπα σημαντικές χρονολογίες κ.ά. Η κάθε ομάδα θα ενσωματώσει στο χάρτη τους δικούς της βασικούς άξονες. Με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται η μη γραμμική μορφή του χάρτη , η οποία δεν αποτελεί κατά το Novak εννοιολογικό χάρτη, ενώ παρέχεται στα παιδιά πολύτιμη καθοδήγηση και οργάνωση της δουλειάς τους. Με την ολοκλήρωση των χαρτών από όλες τις ομάδες θα γίνει παρουσίαση αυτών, όπου οι άλλες ομάδες θα κρατούν σημειώσεις, ώστε στο τέλος της παρουσίασης να γίνει σχολιασμός του χάρτη τόσο από το διδάσκοντα όσο και από τα μέλη των άλλων ομάδων. Όσες ομάδες θέλουν μπορούν να αναπροσαρμόσουν τους χάρτες της ομάδας τους, συμπληρώνοντας με ιδέες που άκουσαν από τους συμμαθητές τους και διορθώνοντας τυχόν λάθη ή ελλείψεις που επισημάνθηκαν κατά την παρουσίαση.

3η διδακτική ώρα

Θα δοθούν στους μαθητές και τις μαθήτριες οι στίχοι από το δημοτικό τραγούδι «σαν τα μάρμαρα της πόλης» που παρομοιάζει την ομορφιά μιας κόρης με αυτή της Αγίας Σοφίας και παράλληλα θα ακούσουν το τραγούδι από τη διεύθυνση
http://analogion.com/GeorgiosSpanos.html
Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα δημιουργήσουν μια παρουσίαση χρησιμοποιώντας τις γνώσεις που απέκτησαν και φωτογραφίες από τις παρακάτω διευθύνσεις:
http://www.arkeo3d.com/byzantium1200/hagia.html
http://www.panellines.gr/ecclesia/agia_sofia.htm
Επίσης θα αυτοαξιολογηθούν λύνοντας σχετικό σταυρόλεξο (Hot potatoes)

2.4 Επέκταση – Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση της εργασίας των μαθητών είναι α) διερευνητική σε όλη την πορεία του προγράμματος, όπου αξιολογείται η υπάρχουσα γνώση των μαθητών, το ενδιαφέρον που εκδηλώνουν για το θέμα, αλλά και για τη χρήση των εργαλείων και οι τυχόν δυσκολίες που προκύπτουν, β) διαμορφωτική για ανατροφοδότηση και αναδιατύπωση στόχων και γ τελική από τους μαθητές και τον εκπαιδευτικό.